

PREVENTIVNI KONTROLNI PREGLED I DIJAGNOSTIKA PUTNIČKIH MOTORNIH VOZILA U TOKU KORIŠTENJA U CILJU POVEĆANJA TEHNIČKE ISPRAVNOSTI VOZILA I BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA

Nikola Manojlović

Predrag Likokur

Auto - moto savez Republike Srpske, Knjaza Miloša 29b, Banja Luka

Danislav Drašković

Internacionalni univerzitet Travnik, Bunar b.b., Travnik

Sažetak

U radu je analiziran značaj preventive AMS RS sa ciljem kontrole tehničke ispravnosti vozila, te sagledavanje odnosa tehničke neispravnosti motornih vozila i starosti, otklanjanje uzroka te prijedlog mjera koje će doprinijeti većoj ispravnosti vozila, a samim tim i bezbjednijem saobraćaju, kao i dijagnostika u cilju povećanja pouzdanosti u radu vozila.

Ključne riječi: preventiva, tehnički pregledi vozila, bezbjednost saobraćaja, dijagnostika

PREVENTIVE TECHNICAL CONTROL AND DIAGNOSTIC OF MOTOR VEHICLE DURING THE EXPLOATATION IN ORDER TO INCREASE TECHNICAL ACCURACY OF VEHICLE AND TRAFFIC SAFETY

Abstract

The importance of AMS RS prevention has been analyzed in order to control technical performance of vehicles, to evaluate technical malfunctions of motor vehicles and their age, to eliminate source of malfunctioning and to provide recommendations that will enhance technical performance of vehicles and thus improve traffic safety, and diagnostics in order to increase the reliability of the vehicle.

Key words: prevention, technical control of motor vehicle, traffic safety, diagnostic

1. U V O D

Da bi se motorno vozilo koristilo u saobraćaju potrebno je da bude tehnički ispravno što se potvrđuje na redovnom tehničkom pregledu. S obzirom na to da su česte pojave da u toku korištenja motornih vozila dolazi do raznih vrsta otkaza, kvarova, nelogičnih manevara u toku vožnje potrebno je vršiti preventivne tehničke preglede i dijagnostiku, jer će na taj način vozač biti upozoren i obavezan da dovede svoje vozilo u tehnički ispravno stanje i time poveća stepen

bezbjednosti kako samog sebe tako i ostalih učesnika u saobraćaju.

Kontrola tehničke ispravnosti motornih vozila u toku eksploatacije je prepoznata u AMS RS, čijom realizacijom AMS RS ima za cilj da se na bazi pregleda i kontrole motornih vozila utvrdi stvarno stanje neispravnosti na motornim vozilima, koje direktno ili indirektno ugrožavaju bezbjednost saobraćaja.

Preventivne aktivnosti kontrole tehničke ispravnosti motornih vozila koje realizuje AMS RS imaju za cilj da se ukaže na stvarno stanje sa

kakvim motornim vozilima su vozači učesnici u saobraćaju, i da određen broj vozača sa neispravnim motornim vozilima ugrožava bezbjednost ostalih učesnika u saobraćaju. Ovim aktivnostima želimo skrenuti pažnju vozačima motornih vozila, da samo tehnički ispravno vozilo obezbjeđuje sigurnu vožnju.

U Auto moto savezu RS su kao dio svojih aktivnosti u cilju što veće ispravnosti motornih vozila postavili zadatak i dijagnostičke provjere motornih vozila prvenstveno da pomognu vozačima da uoče nedostatke na svom vozilu, te da brzo i pravovremeno otklone iste čime će produžiti vijek trajanja motornog vozila, pouzdanost vozila, veće korištenje vozila i manje troškove održavanja motornog vozila. Primjenom novih savremenih metoda u oblasti dijagnostike u svojim centrima i auto moto društvima daje se novi kvalitet usluge kao i edukovanje i pomoć vozačima.

U Republici Srpskoj kontrola tehničke ispravnosti vozila svodi se na kontrolu motornih vozila prilikom redovnog tehničkog pregleda, kontrolu saobraćajne policije i preventivni tehnički pregled od strane AMS RS i Asocijacije tehničkih pregleda Republike Srpske.

U cilju što boljeg rada na stanicama tehničkog pregleda stručne institucije su uvele nove standarde sa ciljem da se poboljša rad stanica tehničkog pregleda, prvenstveno sa ciljem veće ispravnosti motornih vozila, a samim tim i veće bezbjednosti saobraćaja na putevima Republike Srpske.

AMS Republike Srpske je u cilju preventivne kontrole što većeg broja motornih vozila obezbijedio pokretni tehnički pregled sa ciljem da se i tokom godine, a ne samo na redovnom tehničkom pregledu prilikom registracije motornih vozila, vrši stalna aktivnost kontrole tehničke ispravnosti motornih vozila na svim lokalitetima u Republici Srpskoj, da na osnovu dobijenih rezultata podsjeti vozače na značaj tehničke ispravnosti motornih vozila za bezbjednost saobraćaja, te da im sugeriše koje kvarove na svom vozilu treba da otklone. Sa dobijenim rezultatima AMS RS će upoznati nadležne institucije da iste sa svojim rješenjima utiču na kvalitet vršenja tehničkih pregleda vozila, kao i dio drugih aktivnosti koje će obezbijediti što ispravnija vozila u eksploataciji.

AMS RS želi da istraži stanje tehničke ispravnosti motornih vozila i koji su efekti uvođenja novih

standarda vezano za ispravnost vozila u eksploataciji. Sa novim standardima uvedeni su novi načini kontrole rada stanica tehničkog pregleda od strane Ministarstva saobraćaja i veza RS i nadležnih inspekcijskih službi, što takođe ima uticaj na poboljšanje kvaliteta rada istih.

2. ANALIZA REZULTATA PREVENTIVNE KONTROLE TEHNIČKE ISPRAVNOSTI MOTORNH VOZILA

"Da li vozite tehnički ispravno vozilo – provjerite" jeste aktivnost preventivnog tehničkog pregleda, pri čemu su se putnička vozila odabrana metodom slučajnog uzorka, putem posebnog naloga upućivala u određene stanice za tehničke preglede vozila i na pokretni tehnički pregled. AMS RS organizuje ovu aktivnost u saradnji sa Asocijacijom tehničkih pregleda i MUP Republike Srpske tokom cijele godine, a pojačano u periodu posle zimske sezone, jer su zimi uslovi za bezbjednu vožnju i sigurno funkcionisanje motornog vozila znatno pogoršani, i u periodu početka godišnjih odmora zbog povećane mobilnosti što je pravo vrijeme da vozači što bolje pripreme svoja vozila i da se što tačnije informišu o njihovom stanju i eventualnim tehničkim nedostacima. Pri kontroli vozila posebna pažnja obraća se na elemente koji su od velikog uticaja na bezbjednost kao što su uređaj za upravljanje (upravljački mehanizam), uređaj za kočenje, svjetlosno signalni uređaji i pneumatici.

Za potrebe ovog rada analiziran je period od 2003. do 2012. godine.

Predstavljene su sljedeće analize:

- analiza broja neispravnih vozila u odnosu na ukupan broj ispitanih vozila;
- analiza prosječne starosti motornih vozila u periodu od 2003. do 2012. godine;
- analiza tehničke ispravnosti aktivnih elemenata bezbjednosti vozila:
 - uređaj za kočenje;
 - uređaj za upravljanje;
 - svjetlosno-signalni uređaji.

U periodu od 2009. do 2012. godine osim aktivnih elemenata bezbjednosti (uređaj za kočenje, uređaj za upravljanje, svjetlosno-signalni uređaji) ispitivani su i drugi elementi vozila poput izduvnih

gasova, pneumatika, stanja karoserije, uređaja koji omogućavaju normalnu vidljivost...

2.1. Analiza broja neispravnih vozila u odnosu na ukupan broj ispitanih vozila

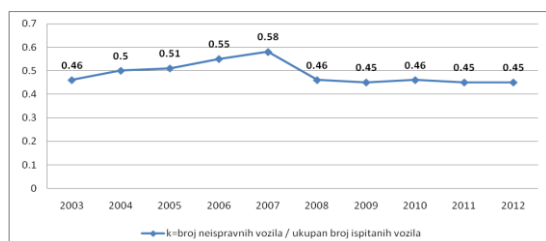
U tabelama i dijagramima prikazani su odnosi broja neispravnih vozila u odnosu na ukupan broj ispitanih vozila, kao i odnos broja neispravnih i ispravnih vozila.

Tabela 2.1.1. Prikaz odnosa broja neispravnih motornih vozila prema ukupnom broju kontrolisanih vozila, kao i prema broju ispravnih vozila

godina	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
broj neispravnih motornih vozila	575	242	253	453	427	370	294	244	280	198
ukupan broj ispitanih motornih vozila	1254	485	497	820	740	803	650	531	610	434
k=broj neispravnih vozila / ukupan broj ispitanih vozila	0,46	0,5	0,51	0,55	0,58	0,46	0,45	0,46	0,45	0,45
broj ispravnih motornih vozila	679	243	244	367	313	433	356	287	330	236
k1=broj neispravnih vozila / broj ispravnih vozila	0,84	0,99	1,03	1,23	1,36	0,85	0,82	0,85	0,84	0,84

izvor: Istraživanje AMS RS

Slika 2.1.1. Odnos broja neispravnih vozila i ukupnog broja ispitanih vozila

Na osnovu analize rezultata vidljivih iz tabele i dijagrama očito je da u vremenskom periodu od 2003. do 2007. godine dolazi do permanentnog povećanja broja neispravnih motornih vozila u odnosu na ukupan broj kontrolisanih vozila, a da je u 2008. i 2009. godini došlo do smanjenja broja tehnički neispravnih vozila, dok je taj trend ujednačen i u periodu od 2010. do 2012. godine, što se prije svega može dovesti u vezu sa pojačanim aktivnostima i novim mjerama uvedenim od strane Vlade i Ministarstva saobraćaja i veza republike Srpske proizašlih iz Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na

putevima u BiH, u oblasti kontrole rada stanica za tehničke preglede u Republici Srpskoj.

2.2. Analiza prosječne starosti motornih vozila u periodu od 2003. do 2012. godine

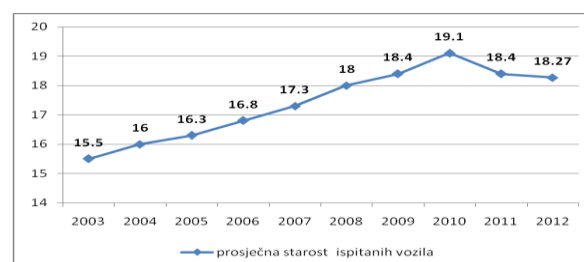
Tabela i dijagram prikazuju prosječnu starost ispitanih putničkih motornih vozila prema rezultatima provedenih preventivnih tehničkih pregleda.

Tabela 2.2.1. Prikaz prosječne starosti ispitanih vozila

godina kontrole	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
prosječna starost ispitanih vozila	15,5	16,0	16,3	16,8	17,3	18,0	18,4	19,1	18,4	18,27

izvor: Istraživanje AMS RS

Slika 2.2.1. Prosječna starost ispitanih vozila

2.3. Analiza tehničke ispravnosti aktivnih elemenata bezbjednosti vozila

2.3.1. Analiza tehničke ispravnosti uređaja za kočenje

Tabela i dijagram prikazuju broj neispravnih uređaja za kočenje u posljednjih deset godina.

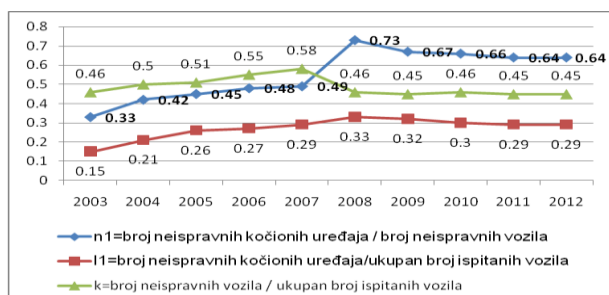
Tabela 2.3.1. Prikaz tehničke ispravnosti uređaja za kočenje

godina	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
broj ispravnih motornih vozila	575	242	253	453	427	370	294	287	280	198
broj ispravnih motornih vozila	679	243	244	367	313	433	356	244	330	236
ukupan broj ispitanih motornih vozila	1254	485	497	820	740	803	650	531	610	434
n1=broj ispravnih kočionih uređaja / broj ispravnih vozila	0,33	0,42	0,45	0,48	0,49	0,73	0,67	0,66	0,64	0,64
l1=broj neispravnih kočionih uređaja/ukupan broj ispitanih vozila	0,15	0,21	0,26	0,27	0,29	0,33	0,32	0,30	0,29	0,29
k=broj neispravnih vozila / ukupan broj ispitanih vozila	0,46	0,5	0,51	0,55	0,58	0,46	0,45	0,46	0,45	0,45

izvor: Istraživanje AMS RS

Slika 2.3.1. Odnosi broja neispravnih kočionih uređaja prema broju neispravnih vozila i ukupnom

broju ispitanih vozila

Sa grafika vidimo da je odnos broja neispravnih kočionih uređaja prema broju neispravnih vozila i ukupnom broju ispitanih vozila u blagom padu od 2010. godine na ovamo u odnosu na prethodne godine, te se iz toga može reći da taj trend pokazuje da su novo uvedeni standardi i sistemi kontrole rada tehničkih pregleda donijeli određena poboljšana u ovoj oblasti. Svakako to ne znači da su rezultati dobri, nego da treba nastaviti raditi i težiti što boljim rezultatima, te samim tim bezbjednijem odvijanju saobraćaja.

2.3.2. Analiza tehničke ispravnosti uređaja za upravljanje

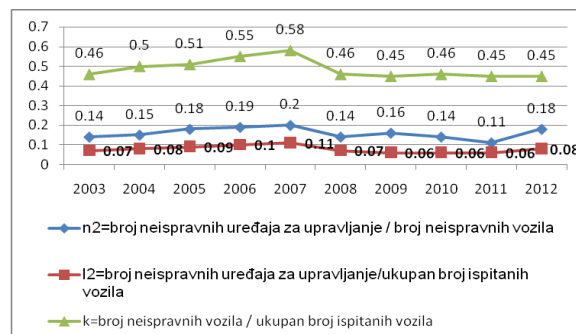
U tabeli i dijagramu prikazan je broj neispravnih uređaja za upravljanje u poslednjih deset godina.

Tabela 2.3.2. Prikaz tehničke ispravnosti uređaja za upravljanje

godina	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
broj neispravnih motornih vozila	575	242	253	453	427	370	294	287	280	198
broj ispravnih motornih vozila	679	243	244	367	313	433	356	244	330	236
ukupan broj ispitanih motornih vozila	1254	485	497	820	740	803	650	531	610	434
n2=broj neispravnih uređaja za upravljanje / broj neispravnih vozila	0,14	0,15	0,18	0,19	0,2	0,14	0,16	0,14	0,11	0,18
l2=broj neispravnih uređaja za upravljanje/ukupan broj ispitanih vozila	0,07	0,08	0,09	0,1	0,11	0,07	0,06	0,06	0,06	0,08
k=broj neispravnih vozila / ukupan broj ispitanih vozila	0,46	0,50	0,51	0,55	0,58	0,46	0,45	0,46	0,45	0,45

izvor: Istraživanje AMS RS

Slika 2.3.2. Odnos broja tehnički neispravnih uređaja za upravljanje vozila prema ukupnom broju ispitanih vozila kao i prema broju tehnički neispravnih vozila

Na prethodnom grafiku analizirana je neispravnost uređaja za upravljanje na vozilima u prethodnih deset godina, i može se zaključiti da je odnos broja tehnički neispravnih uređaja za upravljanje vozila prema broju tehnički neispravnih vozila u padu od 2007. do 2011. godine te imamo blagi porast 2012. godine.

2.3.3. Analiza tehničke ispravnosti svjetlosno-signalnih uređaja

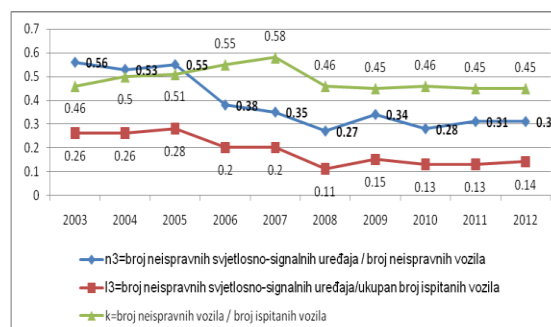
U tabeli i dijagramu prikazan je broj neispravnih svjetlosno-signalnih uređaja u poslednjih deset godina.

Tabela 2.3.3. Prikaz tehničke ispravnosti svjetlosno-signalnih uređaja

godina	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
broj neispravnih motornih vozila	575	242	253	453	427	370	294	287	280	198
broj ispravnih motornih vozila	679	243	244	367	313	433	356	244	330	236
ukupan broj ispitanih motornih vozila	1254	485	497	820	740	803	650	531	610	434
n3=broj neispravnih svjetlosno-signalnih uređaja / broj neispravnih vozila	0,56	0,53	0,55	0,38	0,35	0,27	0,34	0,28	0,31	0,31
l3=broj neispravnih svjetlosno-signalnih uređaja/ukupan broj ispitanih vozila	0,26	0,26	0,28	0,2	0,2	0,11	0,15	0,13	0,13	0,14
k=broj neispravnih vozila / broj ispitanih vozila	0,46	0,50	0,51	0,55	0,58	0,46	0,45	0,46	0,45	0,45

izvor: Istraživanje AMS RS

Slika 2.3.3. Prikaz odnosa broja tehnički neispravnih svjetlosno-signalnih uređaja prema ukupnom broju ispitanih vozila, kao i prema ukupnom broju neispravnih vozila

Što se tiče stanja ispravnosti svjetlosno signalnih uređaja sa grafika se očitava da je ono na istom nivou poslednjih godina, s tim da je primjetno smanjenje odnosa broja tehnički neispravnih svjetlosno-signalnih uređaja prema ukupnom broju ispitanih vozila, kao i prema ukupnom broju neispravnih vozila, u periodu od 2007. do 2012. godine u odnosu na period od 2003. do 2006. godine, što se takođe može pravdati uvođenjem novih standarda i kontrole načina provođenja tehničkih pregleda vozila, kao i uvođenjem zakonske obaveze za vožnju sa upaljenim svjetlima u toku 24 h na teritoriji BIH.

3. POKRETNİ TEHNIČKI PREGLED U FUNKCIJI POVEĆANJA NIVOA TEHNIČKE ISPRAVNOSTI VOZILA U REPUBLICI SRPSKOJ

U preventivnoj aktivnosti AMS RS "Da li vozite tehnički ispravno vozilo – provjerite" u 2012. godini, kontrola tehničke ispravnosti motornih vozila je sprovedena putem pokretnog tehničkog pregleda na preko 20 različitih lokacija u Republici Srpskoj. Kontrola vozila je vršena na magistralnim i regionalnim pravcima u Republici Srpskoj, uz pomoć radnika AMD-a i MUP-a RS.

Pokretni tehnički pregled obezbjeđuje ispitivanje i kontrolu tehničke ispravnosti motornih vozila u svim segmentima kao i stacionarni tehnički pregledi, osim pregleda stajnog trapa, tj. nedostatka dizalice i razvlačilice, s tim što omogućuje da se brzo i efikasno vrši kontrola tehničke ispravnosti motornih vozila na svim putevima i drugim lokalitetima, u zavisnosti od potrebe kontrole. Kontrolu vozila na pokretnom tehničkom pregledu AMS RS izvodi stručno osoblje AMS RS, koje sačinjava voditelj stanice tehničkog pregleda i kontrolor tehničke ispravnosti vozila. Vozila se pregledaju na taj način da ih saobraćajna policija usmjerava na pokretni tehnički pregled, gdje se vrši kontrola tehničke ispravnosti vozila. Ukoliko je moguće otkloniti kvar na licu mjesta (kvarovi svjetlosno-signalnih uređaja i sl.) tehničko osoblje uklanja nedostatke na licu mjesta.

Podaci o ispravnosti kočionog sistema su podijeljeni na stanje radne kočnice i stanje pomoćne kočnice, tako da se može analizirati posebno udio neispravnosti kočionog sistema i radne i parkirne kočnice. Ovo je posebno važno iz razloga što za vozilo u eksploataciji je ipak radna kočnica jedan od najbitnijih sistema na vozilu, te njenom neispravnošću najčešće i dolazi do saobraćajne nezgode prouzrokovane tehničkom neispravnošću vozila.

Osim kontrole tehničke ispravnosti motornih vozila, prilikom kontrole se vodi i dio druge evidencije kao što je:

- prikupljanje svih tehničkih i relevantnih podataka o vozilu,
- vrijeme proteklo od posljednjeg redovnog tehničkog pregleda,
- dijagram kontrole uređaja za kočenje,
- dijagram kontrole sistema izduvnih gasova.

Slika 3.1. Pokretni tehnički pregled AMS RS na terenu

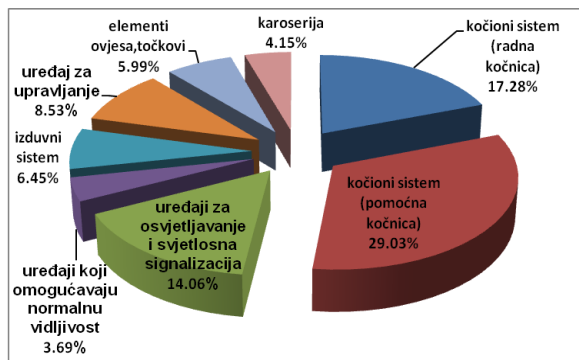

izvor: AMS RS

Navedeni podaci se koriste za analizu u kom vremenskom periodu nakon redovnog tehničkog pregleda dolazi do neispravnosti pregledanih vozila, kao i utvrđivanje kvaliteta rada stanica za tehnički pregled...

Preventivnim tehničkim pregledima motornih vozila pomoću pokretnog tehničkog pregleda, koji se vrše tokom čitave godine na području Republike Srpske, upozorava se mnogo veći broj vozača koji voze neispravna vozila na obavezu i značaj njihove popravke za bezbjednu vožnju.

Slika 3.2. Procentualni prikaz elemenata tehničkih neispravnosti na vozilima, utvrđen prilikom preventivne kontrole tehničke ispravnosti vozila u eksploataciji od strane AMS RS za 2012. Godinu

izvor: Istraživanje AMS RS

Sa prethodnog grafika vidi se da najveći dio neispravnosti na motornim vozilima otpada na kočioni sistem, posebno na pomoćnu kočnicu, čija je neispravnost utvrđena na **29,03 %** kontrolisanih vozila. Najviše zbrinjava činjenica da je kod **17,28 %** pregledanih vozila utvrđena neispravnost radne kočnice, koja kao jedan od najbitnijih aktivnih sistema bezbjednosti vozila direktno utiče na bezbjednost saobraćaja i nastanak saobraćajne nezgode. Za ovim sistemima slijedi neispravnost svjetlosno-signalnih uređaja sa **14,06 %**, te uređaj za upravljanje, izduvni sistem, itd.

Prosječna starost svih pregledanih vozila iznosi **18,27** godina, slično kao i za prethodnu godinu, a vidi se da je prosječna starost tehnički ispravnih vozila **značajno manja** od prosječne starosti tehnički neispravnih vozila, te imamo prosjek **15,7** godina kod tehnički ispravnih, i **20,86** godina kod tehnički neispravnih vozila. Zaključak je da starost vozila značajno utiče na tehničku ispravnost.

Pored svih navedenih podataka treba naglasiti da je utvrđeno u kom periodu dolazi do tehničke neispravnosti na vozilima u eksploataciji, tj. utvrđeno je koji period je protekao između redovnog tehničkog pregleda i preventivnog tehničkog pregleda AMS RS, te se može reći da je prosječan utvrđeni period u kom dođe do neispravnosti na vozilu **8,4** mjeseci. Iz ovoga se može zaključiti kako je to relativno dug period te je

moguće da usljed eksploatacije vozila dođe do neispravnosti u tom periodu.

Analizirajući rezultate preventivnih tehničkih pregleda u poslednjih deset godina, može se konstatovati da je ovako veliki procenat neispravnih putničkih motornih vozila, direktna posljedica:

- slabog održavanja motornih vozila;
- ugradnje nestandardnih i rabljenih rezervnih dijelova i sklopova bez atesta (garancija);
- neadekvatnog rada stanica za tehničke preglede koji je uslovljen kadrovima, neodgovarajućom tehničkom opremom,
- nedovoljne informisanosti kao i nasavjesnosti vozača o posledicama koje može izazvati vožnja tehnički neispravnog vozila;
- ekonomske nemogućnosti građana za kupovinu novih i tehnički ispravnih vozila;
- nedovoljne preventivne kontrole AMS RS, MUP RS i ostalih kontrolnih organa;
- neadekvatnog rada osiguravajućih kuća koje daju veći značaj da osiguraju što veći broj MV, zajedno sa stanicama za tehničke preglede, više vodeći računa o brojnosti (profitu) nego o ispravnosti
- i dr.

4. ZAKLJUČAK

Sagledavajući stanje kontrole tehničke ispravnosti motornih vozila vidljivo je da je izostala šira društvena akcija sa ciljem smanjenja broja tehnički neispravnih motornih vozila, a time i povećanja stepena bezbjednosti saobraćaja.

Da bi se postigli bolji rezultati u povećanju stepena tehničke ispravnosti motornih vozila, potrebno je uraditi sljedeće:

- pojačati preventivnu kontrolu ispravnosti motornih vozila uvođenjem pokretnog tehničkog pregleda sa maksimalnim angažovanjem AMS RS i MUP RS;
- isključivati iz saobraćaja neispravna motorna vozila velike starosti;
- sankcionisati rad stanica za tehničke preglede, kod kojih se utvrdi da u saobraćaj puštaju neispravna motorna vozila;
- kod kontrole tehničke ispravnosti motornih vozila sa većom starošću, potrebno je uvesti dodatne elemente kontrole, kao i razmisliti o

smanjenju vremenskog razmaka kontrole tih vozila;

- utvrditi prihvatljive odnose između osiguravajućih kuća i tehničkih pregleda kako bi cilj bio ispravno motorno vozilo a ne profit;
- onemogućiti da u istom vlasništvu budu stanice za tehničke preglede i osiguravajuće kuće;
- tehnički pregledi u BiH i RS moraju biti organizovani u skladu sa Evropskom smjernicom 96/96/EC;
- kontinuiranim radom na edukaciji kontrolora na tehničkim pregledima, provjerama stručnosti kontrolora, praćenjem rezultata rada tehničkih pregleda, usavršavanjem postojećih tehnologija, potrebno je dovesti rad stanica za tehničke preglede na taj nivo da se tehnički pregledi u BiH i RS odvijaju kao u bilo kojoj evropskoj državi;
- iznaći nove mogućnosti da bi građani kupovali nova i vozila sa manjom starošću;
- formirati grupu koja bi izradila konkretne prijedloge koji bi bili obavezujući za sve učesnike u saobraćaju sa ciljem povećanja tehničke ispravnosti motornih vozila a samim tim doprinjela i povećanju bezbjednosti saobraćaja;
- potrebno je da institucije koje su nosioci uspostavljaju sistema i praćenja rada stanica tehničkih pregleda od (EIB Banja Luka, Mašinski fakultet Banja Luka, Saobraćajni fakultet Doboj, Audiotex Banja Luka) u saradnji sa institucijama (Ministarstvo saobraćaja i veza RS, MUP RS i Auto-moto savez RS), stalno prate stanje ispravnosti motornih vozila, i sa novim prijedlozima i rješenjima doprinesu poboljšanju sistema i povećanju stepena tehnički ispravnih vozila na putevima Republike Srpske.

LITERATURA

[1] Milašinović A., Knežević D.: Tehnologija tehničkog pregleda vozila, Saobraćajni fakultet Doboj, 2010

[2] Manojlović N., Likokur P.: Kontrola tehničke ispravnosti motornih vozila-preventivno u cilju povećanja bezbjednosti saobraćaja, Zbornik radova "Tehnički pregledi vozila Republike Srpske 2012", Teslić, jun 2012.